

Prof. Dr. Hayrunnisa ÖZDEMİR

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Hukuk Fakültesi

&

Akademisyen/Avukat Dr. Ahmet Cemal RUHİ

Gaziantep Hasan Kalyoncu Üniversitesi Hukuk Fakültesi

ÇOCUK HUKUKU **(Ders Kitabı)**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
-------------	-----

BİRİNCİ BÖLÜM ÇOCUK HUKUKU VE ÇOCUK HAKLARININ ÖNEMİ, KONUSU, KAYNAKLARI VE HUKUK SİSTEMİNDEKİ YERİ

I. ÇOCUK HUKUKU VE ÇOCUK HAKLARININ ÖNEMİ.....	1
A. ÇOCUK HUKUKU VE ÇOCUK HAKLARININ ÖNEMİ.....	1
B. ÇOCUK HUKUKU VE ÇOCUK HAKLARI KAVRAMLARI.....	2
1. Çocuk Hukuku Kavramı	2
2. Çocuk Hakları Kavramı.....	3
II. ÇOCUK HUKUKUNUN ÖZELLİKLERİ	5
A. ÇOCUĞUN YARARININ ÖNCELİĞİ	5
B. KAMUSALLIK.....	7
C. DÜZENLEME SERBESTİSİNİN BULUNMAMASI VE ŞEKİLCİLİK.....	7
D. GÜÇSÜZLERİN KORUNMASI.....	8
III. TÜRK HUKUKUNDA ÇOCUK HAKLARI.....	8
IV. ULUSLARARASI HUKUKTAKİ GELİŞMELER.....	15
A. GENEL OLARAK	15
B. ÇOCUK HAKLARINA DAİR BİRLEŞMİŞ MİLLETLER SÖZLEŞMESİ	17

1. Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin Temel Yaklaşımları.....	18
2. Çocuk Hakları Sözleşmesinin Yapısı ve Temel Amacı ..	19
3. Çocuk Hakları Sözleşmesinin Hukuki Niteliği ve Denetimi	20
V. ÇOCUK HAKLARI SÖZLEŞMESİ'NİN GENEL İLKELERİ.....	21
A. GENEL OLARAK	21
B. AYRIMCILIK YASAĞI.....	21
C. ÇOCUĞUN YAŞAMA VE GELİŞME HAKKI	23
D. ÇOCUĞUN YÜKSEK YARARINA ÖNCELİK TANINMASI.....	24
E. ÇOCUĞUN GÖRÜŞLERİNİN DİKKATE ALINMASI VE KATILIM HAKKI	26
F. ÇOCUKLARIN GÖRÜŞLERİNİ ORTAYA KOYMA HAKKI	27
G. ÇOCUKLARIN GÖRÜŞLERİNİ SERBESTÇE İFADE ETME HAKKI.....	27
H. ÇOCUKLARIN KENDİLERİNİ ETKİLEYEN KONULAR VE SORUNLARI ÖĞRENME HAKKI.....	27
VI. SÖZLEŞMENİN ÇOCUKLARA TANIDIĞI HAKLAR.....	28
A. GENEL OLARAK	28
B. ÇOCUĞUN KİŞİSEL HAKLARI VE ÖZGÜRLÜKLERİ (MEDENÎ HAKLAR)	28
C. ÇOCUĞUN AİLESİ TARAFINDAN VEYA AİLESİ DIŞINDAKİ BAKIM ORTAMLARINDA YETİŞTİRİLME VE KORUMA HAKKI.....	29
1. Çocuğun Ana Babası Tarafından Yetiştirilme Hakkı.....	29
2. Çocuğu Ana Babadan Ayırma Yasağı.....	29
D. ÇOCUĞUN EKONOMİK, SOSYAL VE KÜLTÜREL HAKLARI.....	30
1. Engelli Çocukların Hakları	30
2. Çocuğun Sağlık Hakkı.....	31

3. Çocuğun Sosyal Güvenlik ve Uygun Yaşam Standartlarına Sahip Olma Hakkı	32
4. Çocuğun Eğitim Hakkı.....	32
5. Çocuğun Oyun, Dinlenme, Boş Zaman Değerlendirme Hakkı.....	33
E. ÖZEL DURUMDAKİ ÇOCUKLARIN KORUNMA HAKLARI.....	34
1. Sığınmacı Azınlık ve Yerli Halklara Mensup Çocukların Hakları.....	34
2. Çocuğun Ekonomik Sömürü Aracı Olmaktan Korunması	34
3. Çocuğun Uyuşturucudan Korunma Hakkı	35
4. Çocuğun Cinsel Sömürüden Korunma Hakkı.....	35
5. Çocuğun Kaçırılma, Satılma ve Fuhuştan Korunma Hakkı	36
6. Suça Sürüklenmiş Çocukların Korunma Hakkı.....	36
7. Savaş Ortamındaki Çocukların Korunma Hakkı.....	39
a. Genel Olarak.....	39
b. Lahey Sözleşmesinin Niteliği ve Amacı	39
c. Çocuk Hukuku ve Çocuk Haklarının Önemi ve Hukuk Sistemindeki Yeri.....	40
d. Lahey Sözleşmesi Kapsamına Giren Çocuklar	41
e. Lahey Sözleşmesine Göre “Kanuna Aykırılık”	41
f. Lahey Sözleşmesine Göre “Koruma Hakkının” Kapsamı	41
g. Lahey Sözleşmesine Göre Çocuğun Mutad Meskeni.....	42

İKİNCİ BÖLÜM
TÜRK MEDENİ KANUNUNDA
ÇOCUKLARIN HUKUKİ DURUMU
VE HAKLARI ÇOCUĞUN KİŞİLİĞİ,
NİŞANLANMASI VE EVLENMESİ

§1. HUKUKTA ÇOCUK.....	43
I. Hukukta Çocuk Kavramı.....	43
A. GENEL OLARAK.....	43
II. Genel Olarak Çocuğun Kişiliği.....	50
A. KİŞİLİK KAVRAMI.....	50
B. GERÇEK KİŞİLER.....	51
C. CENİNİN DURUMU.....	54
D. HENÜZ ANA RAHMİNE DÜŞMEMİŞ OLANLARIN HUKUKİ DURUMU.....	57
E. KİŞİLİĞİN SONA ERMESİ.....	58
1. Genel Olarak Ölüm.....	58
2. Cesedin Hukukî Durumu.....	59
3. Ölüm Olayının İspatı.....	60
4. Ölümüne Bağlanan Hukukî Sonuçlar.....	61
F. GAİPLİK KARARI.....	61
1. Genel Olarak.....	61
2. Gaiplik Kararı İsteyebilmek İçin Gerekli Şartlar.....	62
a. Ortadan Kaybolma.....	62
b. Uzun Zamandan Beri Haber Alınmaması.....	62
3. Gaiplik Kararı İstemeye Yetkili Olanlar.....	62
4. Gaiplik Kararı ve Sonuçları.....	63
5. Gaipliğin Miras Hukukuna İlişkin Sonuçları.....	64
6. Gaipliğin Aile Hukukuna İlişkin Sonuçları.....	64
7. Gaiplik Kararının Hükümsüz Olması.....	65
III. EHLİYET ÇEŞİTLERİ.....	65

A. HAK EHLİYETİ.....	65
B. HAK EHLİYETİNİN TEMEL İLKELERİ	66
C. FİİL EHLİYETİ	66
1. Fiil Ehliyetinin Çeşitli Görünümleri.....	67
a. Hukuka Uygun Fiillerde Bulunabilme Ehliyeti	67
b. Hukukî İşlem Ehliyeti	67
c. Hukuki İşlem Benzerlerinde ve Yönetilmesi Gereken İrade Beyanlarına Muhatap Olma.....	67
d. Hukuka Aykırı Fiiller Açısından Fiil Ehliyeti	68
2. Fiil Ehliyetinin Şartları	68
a. Ayırt Etme Gücüne Sahip Olma.....	68
aa. Ayırt Etme Gücünü Ortadan Kaldıran Sebepler	69
aaa. Yaş Küçüklüğü	69
bbb. Akıl Hastalığı.....	69
ccc. Akıl Zayıflığı.....	69
ddd. Sarhoşluk.....	70
eee. Benzer Sebepler.....	70
b. Ergin Olmak.....	70
aa. Normal Erginlik	71
bb. Evlenme ile Kazanılan Erginlik.....	71
cc. Mahkeme Kararıyla Erginlik	71
c. Kısıtlı Olmamak.....	72
aa. Kısıtlanma Sebepleri	73
aaa. Akıl Hastalığı ve Zayıflığı	73
bbb. Savurganlık, Alkol veya Bağımlılık, Kötü Yaşama Tarzı, Kötü Yönetim.....	73
aaaa. Bir yılı aşan mahkûmiyet kararı	73
bbbb. İlgilinin Talebi	73
d. Kısıtlanmanın Etkisi	74
IV. ÇOCUĞUN KİŞİLİĞİNİN KORUNMASI	74

A. ÇOCUĞUN KİŞİLİK HAKKI	74
B. ÇOCUĞUN KİŞİSEL DEĞERLERİ	75
1. Maddî Kişilik Değerleri	75
a. Hayat ve Sağlık	75
b. Vücut Bütünlüğü	78
2. Manevî Kişilik Değerleri	80
3. Yaşam Alanları	80
a. Ortak Yaşam Alanı	80
b. Özel Yaşam Alanı	81
c. Sır Alanı	82
4. İsim Üzerindeki Hak	83
a. Çocuğun Öz adı Bakımından Getirilen Sınırlamalar	84
b. Çocuğun Soyadı Bakımından Öngörülen Değişiklikler	85
5. Resim Üzerindeki Hak	89
6. Şeref ve Haysiyet	90
V. ÇOCUĞUN KİŞİLİĞİNİN KORUNMASI	91
A. GENEL OLARAK	91
B. KİŞİLİK HAKKINA SALDIRI DURUMUNDA KİŞİYE TANINAN BAŞLICA HUKUKÎ İMKÂNLAR ..	92
1. Genel Olarak	92
a. Türk Medeni Kanunu'nun 346 vd. Hükümleri Çerçevesinde Çocuğun Kişiliğinin Korunması	92
b. Koruma Önleminin Koşulları	94
aa. Çocuğun Menfaati ve Gelişmesi Tehlikeye Düşmüş Olmalıdır	94
bb. Ana ve Baba Tehlikeye Çare Bulamamış Olmalıdır	95
c. Ana ve Babanın Tehlikeye Güçleri Yetmemiş Olmalıdır	96
aa. Koruma Önleminin Konusu	96

d. Türk Medeni Kanunu'nun 347 vd. Hükümleri Çerçevesinde Çocuğun Kişiliğinin Korunması	97
aa. Çocuğun Yerleştirilmesi	98
bb. Aile Yanına Yerleştirme	99
cc. Kuruma Yerleştirme	100
2. Velayetin Kaldırılması.....	101
a. Genel Olarak.....	101
3. Velayetin Kaldırılması Koşulları	106
a. Velayet Görevinin Gereği Gibi Yerine Getirilememesi.....	106
b. Ana ve Babanın İlgisizliği ve İhmalkârlığı	108
c. Kısıtlılık.....	109
d. Ana ve Babanın Yeniden Evlenmesi	109
4. Velayetin Kaldırılmasının Sonuçları	111
C. ÇOCUĞUN KİŞİLİK HAKKININ TMK M. 24-25 KAPSAMINDA KORUNMASI	112
1. Genel Olarak	112
2. Saldırıya Son Verilmesi Davası.....	113
3. Saldırının Hukuka Aykırılığının Tespiti	113
4. Saldırı Tehlikesinin Önlenmesi	113
5. Maddi Tazminat Davası.....	114
6. Manevi Tazminat	114
7. Kişilik Hakkına Saldırı Neticesinde Elde Edilen Kazancın İadesi	115
D. DURUMUN DEĞİŞMESİNİN KORUMA ÖNLEMLERİNE ETKİSİ	115
VI. TÜRK CEZA KANUNUNA GÖRE ÇOCUK.....	116
§2. ÇOCUĞUN NİŞANLANMASI	118
I. Nişanlanmanın Kurucu Unsurları.....	118
A. KARŞILIKLI EVLENME VAADİ	118
B. TARAFLARIN FARKLI CİNSTEN OLMASI	119

II.	NİŞANLANMANIN GEÇERLİLİK ŞARTLARI VE HÜKÜMSÜZLÜĞÜ.....	119
A.	NİŞANLANMA EHLİYETİ	119
1.	Tam Ehliyetsizler	119
2.	Sınırlı Ehliyetsizler	119
B.	İRADE BEYANINDAKİ SAKATLIKLAR.....	120
III.	NİŞANLANMANIN SONA ERMESİ VE SONUÇLARI....	121
A.	MADDÎ TAZMİNAT.....	121
B.	MANEVÎ TAZMİNAT	123
C.	HEDİYELERİN GERİ VERİLMESİ	126
§3.	ÇOCUĞUN EVLENMESİ	129
I.	GENEL OLARAK.....	129
II.	EVLENMENİN GERÇEKLEŞTİRİLMESİ İÇİN ARANAN ŞARTLAR	129
A.	GENEL OLARAK	129
B.	EVLENME EHLİYETİ.....	130
1.	Evlenme Ehliyetinin Koşulları	130
a.	Olağan Evlenme Yaşı.....	130
b.	Olağanüstü Evlenme Yaşı.....	131
2.	Ayırt Etme Gücü.....	132
III.	Evlenmenin Kurulmasına İlişkin Şekli Nitelikteki Şartlar.....	132
A.	EVLENME TÖRENİNİN ASLÎ ŞARTLARI	132
1.	Nişanlıların İradelerini Karşılıklı Olarak Açıklamaları.....	133
2.	Evlenmenin Yetkili Memur Önünde Yapılması.....	133
B.	EVLENME TÖRENİNİN TALİ ŞARTLARI.....	134
1.	Evlenmenin Kanun'un Belirttiği Yerde Yapılması.....	134
2.	Tanıkların Katılması.....	135
3.	Evlenmenin Açık Olarak Yapılması.....	135
4.	Evlenmenin Sözlü Yapılması	135

C. EVLENME TÖRENİNDE ŞEKLE UYMAMANIN SONUÇLARI.....	135
D. EVLENMEDEN SONRAKİ İŞLEMLER.....	136
1. Aile Cüzdanı Verilmesi.....	136
2. Evlenmenin Nüfus İdaresine Bildirilmesi.....	136
3. Evlendirme Aile Kütüğüne Tescil Edilmesi	137
4. Savcılığa Bildirme	137
IV. EVLENME ENGELLERİ.....	137
A. KEŞİN EVLENME ENGELLERİ.....	137
1. Hısımlık.....	138
a. Kan Hısımlığı.....	138
b. Kayın Hısımlığı	139
c. Evlatlık İlişkisi.....	139
2. Önceki Evlilik.....	139
3. Akıl Hastalığı	140
B. KEŞİN OLMAYAN EVLENME ENGELLERİ.....	140
1. Bekleme Süresi.....	140
2. Bulaşıcı Hastalıklar.....	141
V. EVLENMENİN YOKLUĞU	141
A. EVLENMENİN AYRI CİNSTEN KİŞİLER ARASINDA YAPILMAMIŞ OLMASI	142
B. EVLENMENİN, EVLENDİRME MEMURU ÖNÜNDE YAPILMAMIŞ OLMASI.....	142
C. İKİ TARAFIN EVLENDİRME MEMURU ÖNÜNDE HAZIR OLMAMALARI.....	142
D. EVLENMENİN YOKLUĞUNUN SONUÇLARI	143
VI. EVLİLİĞİN BUTLANI	143
A. GENEL OLARAK	143
B. MUTLAK BUTLAN SEBEPLERİ.....	144
1. Eşlerden Birinin Evlenme Sırasında Evli Olması	144

2. Eşlerden Birinin Evlenme Sırasında Sürekli Olarak Ayırt Etme Gücünden Yoksun Olması	145
3. Akıl Hastalığı.....	145
4. Eşler Arasında Evlenmeye Engel Olacak Derecede Hısmılgın Bulunması (TMK. m. 145 b. 4).....	145
C. NİSBÎ BUTLAN SEBEPLERİ.....	146
1. Ayırt Etme Gücünden Geçici Yoksunluk (TMK. m. 148)	146
2. İrade Sakatlıkları.....	146
a. Hata	146
b. Hile (TMK. m. 150).....	146
c. Yasal Temsilcinin İzninin Olmaması.....	147
VII. BUTLAN DAVALARI.....	147
A. DAVALARIN HUKUKÎ NİTELİĞİ	147
B. DAVALARIN TARAFLARI.....	147
1. Davacı	148
2. Davalı	148
C. DAVA HAKKININ SINIRLANDIRILMASI VEYA ORTADAN KALKMASI.....	148
D. NİSBÎ BUTLAN DAVASININ TARAFLARI.....	148
1. Davacı	148
2. Davalı	149
3. Dava Hakkının Sona Ermesi.....	149
E. DAVALARDA YARGILAMA USULÜ.....	149
F. ÇOCUKLAR YÖNÜNDEN.....	150
G. EŞLER YÖNÜNDEN	150
H. EVLİLİĞİN BUTLANINI GEREKTİRMEYEN HALLER.....	151
§4. BOŞANMA	151
I. Özel Boşanma Sebepleri	152
A. ZİNA.....	152

1. Şartları.....	152
a. Evli Olma.....	152
b. Eşinden Başka Bir Kimse ile Cinsel İlişkide Bulunma	152
c. Kusurlu Olma	153
2. Dava Hakkını Ortadan Kaldıran Sebepler.....	153
a. Af.....	153
b. Hak Düşürücü Sürenin Geçmesi.....	154
B. HAYATA KAST, PEK KÖTÜ VEYA ONUR KIRICI DAVRANIŞ.....	154
1. Tanımı	154
a. Hayata Kast	154
b. Pek Kötü Davranış.....	154
c. Onur Kırıcı Davranış.....	155
2. Dava Hakkını Ortadan Kaldıran Sebepler.....	155
a. Af.....	155
b. Hak Düşürücü Sürenin Geçmesi.....	155
C. SUÇ İŞLEME VE HAYSİYETSİZ HAYAT SÜRME.....	155
1. Küçük Düşürücü Bir Suç İşleme	155
2. Haysiyetsiz Hayat Sürme	156
D. TERK.....	156
E. AKIL HASTALIĞI.....	157
II. GENEL BOŞANMA SEBEPLERİ.....	158
A. EVLİLİK BİRLİĞİNİN TEMELİNDEN SARSILMASI.....	158
1. Evlilik Birliği, Temelinden Sarsılmalı	158
2. Ortak Hayat Çekilmez Hale Gelmeli	158
3. Davacının Daha Fazla Kusurlu Olduğu İtirazı Yapılmamış Olmalı.....	158
B. EŞLERİN BOŞANMA KONUSUNDA ANLAŞMALARI.....	159

C. ORTAK HAYATIN YENİDEN KURULAMAMASI	160
III. BOŞANMA DAVASI	160
A. DAVANIN KONUSU	160
B. YARGILAMA USULÜ	161
C. GEÇİCİ ÖNLEMLER	162
D. BOŞANMA KARARI VE SONUÇLARI.....	162
1. Eşler Açısından Sonuçları	162
2. Çocuklar Açısından Sonuçları	163
3. Malî Sonuçları	163
a. Maddî Tazminat	163
E. MANEVÎ TAZMİNAT	164
§5. EVLİLİĞİN GENEL HÜKÜMLERİ	164
I. EVLİLİĞİN GENEL HÜKÜMLERİ	164
A. EŞLERİN HAK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ	164
1. Genel Olarak	164
2. Konutun Seçimi, Birliğin Yönetimi ve Giderlere Katılma	165
3. Kadının Soyadı.....	165
4. Eşlerin Meslek ve İş.....	166
B. BİRLİĞİN TEMSİLİ.....	166
1. Eşlerin Temsil Yetkisi.....	166
2. Sorumluluk	166
3. Temsil Yetkisinin Kaldırılması veya Sınırlanması	167
4. Temsil Yetkisinin Geri Verilmesi	167
C. EŞLERİN HUKUKÎ İŞLEMLERİ	167
1. Kural.....	167
2. Aile konutu	168
D. EVLİLİK BİRLİĞİNİN KORUNMASI.....	168
1. Birlikte Yaşamaya Ara Verilmesi	169
2. Borçlulara Ait Önlemler	170
3. Tasarruf Yetkisinin Sınırlanması	170

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
NAFAKA, SOYBAĞI, EVLAT EDİNME,
VELAYET VE ÇOCUK MALLARI

§6. ÇOCUĞA TAKDİR EDİLECEK NAFKA.....	171
I. Tedbir Nafakası.....	171
A. EVLİLİK BİRLİĞİ DEVAM EDERKEN İSTENEBİLECEK TEDBİR NAFAKASI.....	171
1. Evlilik Birliğinden Doğan Yükümlülüklerin Taraflarca Yerine Getirilmemesi.....	171
2. Çocuk İçin İstenen Tedbir Nafakası	172
3. Butlan Davasında Hükmedilecek Tedbir Nafakası	172
4. Boşanma veya Ayrılık Davasında Hükmedilecek Tedbir Nafakası.....	172
5. Evlât Edinilen Çocuk Lehine Hükmedilecek Tedbir Nafakası.....	173
B. TEDBİR NAFAKASI İLE İLGİLİ HÜKÜMLER.....	174
1. Tedbir Nafakasının Başlangıcı.....	174
2. Tedbir Nafakasının Miktarının Belirlenmesi	175
3. Tedbir Nafakasının Artırılması veya Azaltılması.....	176
4. Tedbir Nafakasının Eda Biçimi ve Zamanı.....	177
5. Tedbir Nafakasının Sona Ermesi.....	178
C. TEDBİR NAFAKASINDA USUL HÜKÜMLERİ.....	179
1. Taraflar.....	179
2. Görevli ve Yetkili Mahkeme	179
a. Görevli Mahkeme.....	179
b. Yetkili Mahkeme	180
3. İspat Yükü.....	180
II. YOKSULLUK NAFAKASI.....	181
A. GENEL OLARAK	181
III. YOKSULLUK NAFAKASI.....	181
IV. YOKSULLUK NAFKASININ ŞARTLARI.....	183

V. YOKSULLUK NAFKASINDA SÜRE PROBLEMİ.....	185
VI. YOKSULLUK NAFKASININ SÜRELİ TALEP EDİLMESİ	186
VII. ANAYASA MAHKEMESİNİN YOKSULLUK NAFKASININ SÜRESİNE İLİŞKİN KARARI.....	187
A. YEREL MAHKEMENİN İPTAL GEREKÇESİ	187
B. ANAYASA MAHKEMESİNİN KARARI VE GEREKÇESİ.....	189
C. ANAYASA MAHKEMESİ ÜYESİNİN RED GEREKÇESİ.....	190
D. ANAYASA MAHKEMESİ KARARININ DEĞERLENDİRİLMESİ	191
VIII. İŞTİRAK NAFKASI.....	192
A. GENEL OLARAK	192
B. İŞTİRAK NAFKASININ MAHİYETİ	193
1. İştirak Nafakası Ödenmesi Gereken Hâller.....	193
a. Butlanına Karar Verilen Evlilikten Doğan Çocuklar	193
b. Ayrılık Hâlinde Velâyeti Taraflardan Birine Verilen Çocuklar	194
c. Boşanma Hâlinde Velâyet Hakkı Taraflardan Birine Verilen Çocuklar	194
d. Birlikte Yaşamaya Ara Verilmesi Hâlinde Velâyet Hakkı Taraflardan Birine Verilen Çocuklar	195
e. Evlilik Dışında Doğan Çocuklar	195
2. Velâyetin Taraflardan Birine Verilmesi.....	197
3. İştirak Nafakası.....	200
C. İŞTİRAK NAFKASININ HÜKÜMLERİ	202
1. İştirak Nafkasının Başlangıcı	202
2. İştirak Nafkasının Miktarının Belirlenmesi.....	204
3. İştirak Nafkasının Artırılması veya Azaltılması	207

4. İştirak Nafakasının Eda Biçimi ve Zamanı.....	209
5. İştirak Nafakasının Sona Ermesi.....	210
D. İŞTİRAK NAFKASINDA USUL HÜKÜMLERİ.....	211
1. Taraflar.....	211
2. Görevli ve Yetkili Mahkeme	213
a. Görevli Mahkeme	213
b. Yetkili Mahkeme	214
3. İspat Yüğü.....	215
IX. YARDIM NAFKASI.....	216
A. GENEL OLARAK	216
B. NAFKA BORÇLULARI VE ALACAKLILARI	217
1. Üstsoy ve Altsoy.....	217
2. Kardeşler	218
3. Kamu Kurumları.....	219
C. YARDIM NAFKASININ KOŞULLARI	220
1. Nafaka Yükümlülüğünün Nafaka Alacaklısı Bakımından Koşulları	220
a. İstemde Bulunma Koşulu.....	220
b. Yoksulluk Hâli	221
2. Nafaka Yükümlülüğünün Nafaka Borçlusı Bakımından Koşulları	225
a. Üstsoy ve Altsoyun Ödeme Kabiliyeti	225
b. Yardım Nafkasında Kardeşin Ödeme Kabiliyeti	226
D. YARDIM NAFKASINDA SIRA.....	227
E. YARDIM NAFKASININ HÜKÜMLERİ	231
1. Yardım Nafkasının Başlangıcı.....	231
2. Yardım Nafkasının Miktarının Belirlenmesi	232
3. Yardım Nafkasının Artırılması veya Azaltılması.....	234
4. Yardım Nafkasının Eda Biçimi ve Zamanı	236
5. Yardım Nafkasının Sona Ermesi	237
§7. SOYBAĞI.....	239

I. Genel Olarak	239
II. KAN BAĞINA DAYANAN SOYBAĞI.....	240
A. SOYBAĞININ KURULMASI.....	240
1. Çocuk ile Ana Arasında Soybağı Kurulması	240
2. Çocuk ile Baba Arasında Soybağı Kurulması.....	241
a. Ana ile Evlilik.....	241
aa. Çocuğun Doğduğu veya Ana Rahmine Düştüğü Sırada Ana ile Evli Olma.....	241
b. Babalık Karinesinin Çürütülmesi: Soybağının Reddi.....	244
c. Soybağının Reddi Sebepleri	245
aa. Çocuğun Ana Rahmine Evlilik İçinde Düşmesi	246
bb. Cinsel İlişkinin İmkânsız Olduğunun İmkânsızlığının İspatı.....	246
cc. İlliyet Bağının Bulunmadığının İspatı ile	247
dd. Çocuğun Ana Rahmine Evlilikten Evvel veya Ayrı Yaşama Sırasında Düşmüş Olması... 247	
d. Soybağı Davasında Taraflar.....	248
aa. Davacılar	248
aaa. Koca ve Çocuk	248
bbb. Diğer İlgililer	250
bb. Davalılar.....	252
3. Hak Düşürücü Süreler.....	252
4. Soybağının Reddi Davasında Yetkili ve Görevli Mahkeme	254
5. Soybağının Reddi Kararının Sonuçları	254
a. Ana ile Babanın Çocuğun Doğumundan Sonra Evlenmesi	255
aa. Evlenmenin Soybağına Etkisi.....	255
bb. Bildirim	256
cc. İtiraz ve İptal	257

B. TANIMA	258
1. Genel Olarak	258
a. Esasa İlişkin Şartları	258
aa. Tanıyanın Baba Olması.....	258
bb. Çocuğun Başka Bir Erkekle Soybağı İlişkinin Olmaması	259
b. Şekle İlişkin Şartlar	259
2. TANIMANIN HÜKÜMSÜZLÜĞÜ.....	261
a. Genel Olarak.....	261
b. Tanımanın Butlanı	261
c. Tanımanın İptali.....	261
d. Davada Taraflar	262
e. İspat Yükü.....	263
f. Hak Düşürücü Süreler	264
g. Yetkili ve Görevli Mahkeme	264
C. BABALIK HÜKMÜ	264
1. Genel Olarak	264
2. Davanın Tarafları	265
3. Hak Düşürücü Süreler	266
4. İspat Yükü.....	267
III. DAVANIN SONUCU.....	269
A. ÇOCUK BAKIMINDAN	269
1. Soybağının Kurulması	269
2. Nafaka	269
a. Çocuk Bakımından.....	269
b. Ana Bakımından	270
3. Babalık Davasında Yetkili ve Görevli Mahkeme.....	270
IV. SOYBAĞININ VELAYETE BAĞLI OLMAYAN (GENEL) HÜKÜMLERİ	271
A. GENEL OLARAK	271
B. ÇOCUĞUN SOYADI.....	271

C. ÇOCUĞUN VATANDAŞLIĞI.....	273
D. ÇOCUĞUN VELAYETİ.....	273
E. ÇOCUKLA KİŞİSEL İLİŞKİ KURULMASI.....	274
F. ÇOCUĞUN BAKIM VE EĞİTİM GİDERLERİNİN KARŞILANMASI.....	275
G. ÇOCUĞUN MİRASÇILIĞI	277
§8. YAPAY DÖLLENME VE SOYBAĞI.....	278
I. Genel Olarak	278
II. YAPAY DÖLLENMENİN TÜRLERİ	279
A. HOMOLOG DÖLLENME	279
B. HETEROLOG DÖLLENME.....	282
III. IN- VITRO FERTİLİZASYON (TÜP BEBEK)	283
IV. TÜRK HUKUKUNDA YAPAY DÖLLENME.....	285
V. YAPAY DÖLLENMEDE SOYBAĞI SORUNU.....	287
A. GENEL OLARAK	287
B. HOMOLOG DÖLLENMEDE SOYBAĞI	287
C. HETEROLOG DÖLLENMEDE SOYBAĞI.....	300
1. Evli Çifte Yumurta Bağışında Soybağı.....	301
2. Yabancı Bir Erkeğin Sperminin Kullanılmasında Soybağı	302
a. Kadın Evli İse.....	302
b. Kadın Evli Değilse,	307
3. Embriyon Bağışında Soybağı	307
4. Yardımcı Annelikte Soybağı	308
a. İkame Annelikte Soybağı	309
b. Taşıyıcı Annelikte Soybağı.....	309
§9. VELÂYET	315
I. TANIMI VE HUKUKİ NİTELİĞİ.....	315
II. VELAYETE TABİ OLANLAR.....	320
III. VELAYET HAKKINA SAHİP OLANLAR	320
IV. VELAYET HAKKININ ÖZELLİKLERİ	321

V.	VELAYETİN KAPSAMI.....	321
A.	GENEL OLARAK	321
B.	ÇOCUĞA AD KOYMA	322
C.	ÇOCUKLA BİRLİKTE YAŞAMA	322
D.	ÇOCUĞUN YERLEŞİM YERİ.....	322
E.	ÇOCUĞUN BAKIMI VE EĞİTİMİ.....	322
F.	ÇOCUĞUN SÖZ DİNLEME YÜKÜMLÜLÜĞÜ	323
G.	ÇOCUĞUN EHLİYETİ VE TEMSİLİ.....	323
H.	ÇOCUĞUN AİLEYİ TEMSİL ETMESİ.....	324
VI.	ÇOCUK İLE ANA VE BABASI ARASINDAKİ HUKUKİ İŞLEMLER.....	325
§10.	BİRLİKTE VELAYET	326
I.	GENEL OLARAK.....	326
II.	BİRLİKTE VELAYET İLE İLGİLİ GELİŞMELER.....	328
III.	BİRLİKTE VELAYETİN SÖZ KONUSU OLABİLECEĞİ DURUMLAR	333
A.	EVLİLİK BİRLİĞİNİN SONA ERMESİ NETİCESİNDE MÜŞTEREK ÇOCUĞUN VELAYETİ.....	334
B.	EVLİLİK BİRLİĞİ DIŞINDA DOĞAN ÇOCUĞUN VELAYETİ.....	335
IV.	AİLE MAHKEMELERİNİN GÖREVİ.....	337
V.	MEVZUATTAKİ DÜZENLEME VE DEĞERLENDİRİLMESİ	338
A.	4721 SAYILI TÜRK MEDENİ KANUNU'NUN VELAYETE İLİŞKİN HÜKÜMLERİ.....	338
B.	MEHAZ İSVİÇRE MEDENİ KANUNU'NUN VELAYETE İLİŞKİN HÜKÜMLERİ.....	340
C.	KAMU DÜZENİ KAVRAMI ÇERÇEVESİNDE KAVRAMIN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	342
VI.	BİRLİKTE VELAYETE HÜKMEDİLMEMESİ GEREKEN HALLER.....	353

A. VELÂYETİN KALDIRILMASI NEDENLERİNİN BULUNMASI	353
B. EBEVEYNLER ARASINDA SÜREKLİ BİR ÇATIŞMA DURUMUNUN BULUNMASI.....	354
C. EBEVEYNLERİN BİRBİRLERİ İLE İLETİŞİM KURMA İSTEKLERİNİN BULUNMAMASI.....	355
D. EBEVEYNLERİN ORTAK TALEPLERİNİN VELÂYETİN TARAFLARDAN BİRİNE VERİLMESİ YÖNÜNDE OLMASI.....	357
VII. ULUSLARARASI SÖZLEŞME ÇERÇEVESİNDE YAPILAN DEĞERLENDİRME	357
§11. EVLAT EDİNME	363
I. GENEL OLARAK.....	363
II. EVLAT EDİNMENİN KOŞULLARI.....	364
A. GENEL OLARAK	364
B. KÜÇÜKLERİN EVLAT EDİNİLMESİ.....	364
1. Küçük Olma (Ergin Olmama).....	364
2. Bakma ve Eğitme	364
3. Evlat Edinilecek Çocuğun Yararı.....	365
4. Evlat Edinenin Diğer Çocuklarının Yararlarının Zedelenmemesi.....	365
5. Evlat Edinene Özgü Koşullar	366
a. Genel Olarak.....	366
b. Birlikte Evlat Edinme	366
c. Tek Başına Evlat Edinme.....	368
6. Evlatlığa Özgü Koşullar	369
7. İlgililerin Rızası	370
C. ERGİN VE KISITLILARIN EVLAT EDİNİLMESİ	372
1. İstisnai Niteliği	372
2. Özel Koşulları.....	373
3. Küçüklerin Evlat Edinilmesine İlişkin Hükümlerin Kıyasen Uygulanması.....	374

III. EVLAT EDİNMEDE ARACILIK.....	374
IV. EVLAT EDİNMENİN ŞEKLİ VE USULÜ	375
A. MAHKEME KARARI.....	375
B. NÜFUS KÜTÜĞÜNE KAYIT	376
C. EVLAT EDİNME İLE İLGİLİ KAYIT VE BELGELERİN GİZLİLİĞİ	377
V. EVLAT EDİNMENİN SONUÇLARI.....	377
A. EVLATLIĞIN KİŞİSEL DURUMUNA İLİŞKİN SONUÇLAR	377
1. Evlatlığın Öz Adı.....	377
2. Evlatlığın Soyadı	377
3. Evlatlığın Ana ve Baba Adı.....	377
4. Evlatlığın Vatandaşlığı.....	379
5. Hısımlık	379
6. Evlenme Yasası.....	380
B. ANA BABAYA AİT HAK VE YÜKÜMLÜLÜKLERE İLİŞKİN SONUÇLAR.....	380
1. Bakım Yükümlülüğü.....	380
2. Velayet Hakkı.....	380
3. Evlatlığın Asıl Ana Babası ile Kişisel İlişkisi	381
4. Karşılıklı Yardımlaşma, Saygı ve Anlayış Gösterme Yükümlülüğü	381
5. Mirasçılığa İlişkin Sonuçlar	381
VI. EVLATLIK İLİŞKİSİNİN KALDIRILMASI.....	382
A. HUKUKİ NİTELİĞİ.....	382
B. EVLATLIK İLİŞKİSİNİN KALDIRILMASI SEBEPLERİ	382
C. DAVANIN TARAFLARI.....	384
D. EVLATLIK İLİŞKİSİNİN KALDIRILMASININ İSTENEMEYECEĞİ HALLER.....	384
E. EVLATLIK İLİŞKİSİNİN KALDIRILMASININ SONUÇLARI.....	385

§12. ÇOCUK MALLARI.....	385
I. GİRİŞ.....	385
II. ÇOCUK MALLARI.....	387
III. ÇOCUK MALLARININ YÖNETİMİ.....	388
A. GENEL OLARAK	388
B. VELAYETE SAHİP ANA VE BABANIN YÖNETİM HAKKI VE YÜKÜMLÜLÜĞÜ	389
C. ANA VE BABANIN YÖNETİM HAKKININ DIŞINDA KALAN MALLAR.....	392
D. YÖNETİM HAKKININ SONA ERMESİ.....	394
IV. ÇOCUK MALLARININ KULLANILMASI.....	396
V. ÇOCUK MALLARININ HARCANMASI	398
VI. ÇOCUK MALLARININ KORUNMASI	401
YARARLANILAN KAYNAKLAR.....	405